

Informatický výzkum v regionech - přednosti a úskalí

prof. RNDr. Peter Mikulecký, CSc.
vedoucí katedry
Katedra informačních technologií
Fakulta informatiky a managementu
Univerzita Hradec Králové
Rokitanského 62
500 03 Hradec Králové
peter.mikulecky@uhk.cz

Anotace

Většina výzkumných programů, skrze které proudí či by mohly proudit finanční prostředky na podporu výzkumu, má svou regionální dimenzi. Na regiony jsou zaměřené zejména prostředky Evropské unie, které jsou či mohly by být k dispozici regionům pro jejich další rozvoj a vyrovnání disparit. Některé programy jsou, jak známo, přímo zaměřené na rozvoj regionů, jiné, jako je 7. rámcový program mají svoji regionální dimenzi. Stačilo by požádat a region bude vzkvétat, řekli bychom si.

Že situace není tak jednoduchá, je zřejmé. Tento příspěvek, napsaný z pohledu pracovníka jedné z regionálních vzdělávacích institucí, se zabývá tím, zda existuje něco jako regionální informatický výzkum, jak by měl či mohl být orientovaný a jaké jsou jeho případné přednosti a různá úskalí. Teze v příspěvku vyslovené vycházejí z četných zkušeností autora a jeho kolegů z pokusů o získání podpory pro rozvoj některých moderních směrů informaticky orientovaného výzkumu v rámci Královéhradeckého regionu.

1. Úvod

Informatický výzkum v regionech je pojem ne zcela dobře definovaný. Máme-li na mysli informatický výzkum zaměřený na potřeby regionu, budeme mluvit pravděpodobně o něčem zcela jiném, než když uvažujeme o výzkumu v oblasti informatiky, jež provozují různé vědecko-výzkumné a vzdělávací instituce sídlící v daném regionu. V prvním případě můžeme zcela jistě zmínit spolupráci mezi podniky z daného regionu a regionálními vzdělávacími institucemi či výzkumnými ústavy, v druhém případě nebudeme de facto mluvit o nějaké formě výzkumu zaměřeného na regionu, ale o výzkumu v oblasti informatiky, zaměřeném na některou z jejích podoblastí a provozovaném na té které instituci nacházející se v daném regionu. Oba případy stojí za hlubší analýzu a zcela jistě taková analýza může přinést zajímavé a místy až překvapující výsledky.

Skutečností je, že analýza podobného zaměření v České republice pravděpodobně nebyla provedena, alespoň autor příspěvku o ní neví. Z časových i dalších důvodů si tento příspěvek nemůže dělat nárok na to, aby podobnou analýzu prezentoval či nějak nahradil. Spíše je

zaměřen na dosavadní zkušenosti a poznatky autora, pedagoga jedné z regionálních univerzit, či raději jedné z univerzit, sídlící v jednom z regionů České republiky, mimo sídla centrálních republikových orgánů. Tyto zkušenosti a poznatky jsou výsledkem dlouholetého vědecko-výzkumného a pedagogického působení autora na jeho současném pracovišti Univerzity Hradec Králové, kde patří k (téměř) zakládajícím členům Fakulty informatiky a managementu (do roku 2000 pod názvem Fakulta řízení a informační technologie) a kde pracuje již sedmnáctým rokem.

Prezentované zkušenosti jsou zaměřené jednak na dlouholetou snahu o vybudování fakulty zaměřené zejména na informatiku a některé úzce související obory, na postupné vybudování výzkumných týmů pracujících na vhodně orientovaných výzkumných tématech z oblasti informatiky a na vybudování pevné regionální pozice jako zásadní vzdělávací a vědecko-výzkumná instituce Královéhradeckého kraje a tím i regionu Východních Čech.

2. Vymezení pojmů

Co budeme rozumět pod informatickým výzkumem v regionech? Chceme-li tyto pojmy precizovat, je nutno brát v úvahu okolnosti, kdy lze informatický výzkum považovat za regionální či na konkrétní region vázaný.

Je zřejmé, že budeme mluvit o institucích, provozujících v rámci své činnosti mimo jiné i výzkum patřící do oblasti informatiky. Je-li to ryze teoretický výzkum, bez přímé aplikační dimenze, pak asi nemá smysl mluvit o výzkumu v regionu. V tomto případě je obsahem pojmu pouze ta skutečnost, že v daném regionu působí instituce dosahující zřetele hodné výsledky v teoretické informatice. Regionální rozměr tento výzkum však nabude ve chvíli, kdy jsou na jeho výsledky navázány další instituce z daného regionu, zejména podniky v regionu působící, které mají zájem výsledky výzkumu uplatnit ve své praxi. Pak by bylo možné mluvit o regionální dimenzi informatického výzkumu, je však nutno pamatovat i na to, že nic nenutí podniky regionu, aby přebíraly pouze výsledky od jim blízké regionální výzkumné instituce. Další rozvíjení úvah v tomto směru však může být pro náš další výklad kontraproduktivní.

Budeme tedy spíše uvažovat o těch vzdělávacích a vědecko-výzkumných institucích, které působí a rozvíjejí se jako centrum vzdělanosti daného regionu a v tomto regionu je zájem různých dalších institucí (jiných vzdělávacích ústavů, výzkumných ústavů, podniků, ale i institucí státní či veřejné správy) s nimi spolupracovat. Při tomto vymezení pojmu půjde tedy spíše o aplikace informatického výzkumu do praxe dalších institucí v regionu.

Od tohoto vymezení pojmů je už pouze krůček k nejdůležitější současné metodě integrace výzkumného potenciálu v regionu, jíž je například vytváření klastrů nebo vědecko-technických parků.

Dle [4] nebo [5] lze klastr vymežit jako geograficky blízké seskupení vzájemně provázaných firem, specializovaných dodavatelů, poskytovatelů služeb a souvisejících institucí v

konkrétním oboru i firem v příbuzných oborech, které spolu soutěží, ale také spolupracují, mají společné znaky a také se doplňují. Řada klastrů zahrnuje státní a jiné instituce (univerzity, výzkumná pracoviště, odborné školství, obchodní a jiná sdružení), které tak mohou poskytovat firmám nejrůznější druhy podpory. Rozvoj klastrů ukázal, že síťová spolupráce je dobrá a silná myšlenka, která zasluhuje zvýšenou pozornost a zejména v regionech může v celkem krátkém horizontu přinést významné výsledky založené na transferu technologií, nápadů a nových výsledků výzkumu. A to samozřejmě i infromatického výzkumu.

Vědecko-technické parky se budují obvykle ve vymezené lokalitě konkrétního města za silné podpory orgánů města. Mezi hezké příklady patří iniciativy Univerzity T. Bati ve Zlíně, kde ve spolupráci s městem Zlín má vzniknout již druhý vědecko-technický park [6]. Nový vědecko-technický park by měl vyrůst ve Zlíně na Jižních svazích, v těsné blízkosti Fakulty aplikované informatiky UTB. Stavby vědecko-technických parků podporuje program EU s názvem Prosperita.

3. Regionální dimenze evropských výzkumných programů

V současném období, v rámci už několikaletého plného členství České republiky v Evropské unii, jsme svědky stále silnějšího posilování výzkumného potenciálu evropských regionů, zejména pomocí vhodně orientovaných programů EU. V této souvislosti lze zmínit regionální dimenzi 7. rámcového programu EU, a to zejména prostřednictvím programů *Regiony znalostí* a *Výzkumný potenciál* (viz [2] a [3]). Dle představ EU by regiony měly více posílit své kapacity a investice do výzkumných a inovačních aktivit, což může být výrazným impulzem pro hospodářský růst, tak důležitý v době současné krize. Program *Regiony znalostí* je v tomto směru orientován a konkrétně podporuje mezinárodní spolupráci, rozvoj a integraci klastrů.

Hlavním cílem programu *Regiony znalostí* je posilování výzkumného potenciálu evropských regionů, zejména prostřednictvím podpory rozvoje regionálních výzkumem řízených klastrů napříč Evropou. Regionální výzkumem řízený klastr musí být složen nejméně ze tří subjektů, z nichž jedním je právnická osoba provádějící výzkum na regionální úrovni (což jsou univerzity nebo soukromé či veřejné výzkumné instituce, např. ústavy Akademie věd), dalším je podnik (velký nebo malý či střední dle obvyklých definic) a třetím musí být regionální či místní správní orgán s možností vytvářet či implementovat příslušnou regionální nebo inovační politiku. Mohou to být orgány místní či regionální samosprávy, ale i regionální rozvojové agentury. V posledních letech bylo pro projekty tohoto programu typické, že se jich musí zúčastnit minimálně tři regionální výzkumem řízené klastry ze tří různých členských států EU nebo zemí asociovaných k 7. rámcovému programu.

V programu *Regiony znalostí* měla ČR dobré zastoupení v letech 2007 a 2008 (viz [3]), v roce 2008 dva projekty koordinovaly instituce z ČR. Nejvíce se tohoto programu účastnily instituce ze Zlínského kraje, dále z Jihomoravského a Moravskoslezského kraje, zastoupeno bylo rovněž Hlavní město Praha. V letech 2009 a 2010 se však zástupci regionů ČR neúčastní na žádném z projektů.

Hlavním cílem programu *Výzkumný potenciál* je pak dle [2] podpora existujících excelentních výzkumných institucí pocházejících z konvergenčních a nejuvzdálenějších regionů EU a posílení jejich výzkumného potenciálu. Konkrétně to znamená zlepšení vědecko-výzkumných kapacit v regionech, zvýšení zapojení regionů do dalších projektů rámcového programu a lepší integrace do Evropského výzkumného prostoru ERA. Za konvergenční regiony se považují regiony s HDP nižším než 75% průměru HDP Evropské unie a regiony zemí asociovaných k 7.RP. V rámci České republiky se tento pojem týká všech regionů mimo Hlavního města Prahy.

Návrhy projektů v programu *Výzkumný potenciál* mohou podávat excelentní vědecko-výzkumné instituce pocházející z konvergenčního regionu, což dává dobrou příležitost pro vícero univerzit z ČR podobný návrh předložit. Žadatel o projekt v tomto programu může být pouze jeden, ale v návrhu projektu musí uvést alespoň tři partnerské instituce z jiných zemí, které se budou na některých aktivitách projektu podílet. Program není tematicky omezen, ovšem žadatel by měl provádět výzkum v některé z tematických oblastí 7. rámcového programu. Důležitým aspektem projektů tohoto programu je jejich propojení zejména s kohezními programy, např. prostřednictvím strukturálních fondů. Specifickou je také mezinárodní dimenze programu, neboť jsou vyhlašovány výzvy zaměřené na rozvoj konkrétních regionů mimo EU, zejména v zemích západního Balkánu a Středomoří.

Z českých institucí v minulých letech v tomto programu uspěly instituce z Jihomoravského kraje, mezi nimi zejména Masarykova univerzita a Vysoké učení technické v Brně.

4. Případová studie - Univerzita Hradec Králové

Univerzita Hradec Králové (UHK) je veřejnou vysokou školou založenou v roce 2000. Do té doby působila pod názvem Vysoká škola pedagogická a jako taková vznikla v roce 1990 z tehdejší Pedagogické fakulty v Hradci Králové. UHK je mladou a rozvíjející se akademickou institucí, která tvoří centrum vzdělanosti Královéhradeckého kraje. Univerzita pěstuje širokou paletu studijních programů a jejich oborů, které jsou důležité pro rozvoj regionu a jejichž absolventi nacházejí dobré uplatnění v praxi nejen v Královéhradeckém kraji.

UHK tvoří v současné době čtyři fakulty: Pedagogická fakulta (PdF), Fakulta informatiky a managementu (FIM), Filozofická fakulta (FF) a od 1. 9. 2010 bude nově ustavená Přírodovědecká fakulta (PřF). Předpokládaný cílový stav je pětifakultní univerzita, předpokládá se ve střednědobém časovém horizontu vytvoření páté fakulty - Fakulty sociální práce.

Vedle svého základního poslání v oblasti vzdělávání má UHK aktivity v oblasti vědecko-výzkumné a tvůrčí činnosti, a to zejména v oblasti historických věd, pedagogických věd, informačních a znalostních technologií a systémů, politologie, kvantitativních metod v ekonomii, přírodních věd, nových forem vzdělávání a dalších oborech.

Univerzita se těší trvalému zájmu o studium a relativně stabilní poptávce po absolventech většiny studijních programů. Univerzita má velmi dobrou spolupráci s orgány města a kraje. Intenzivně se rozvíjí spolupráce s podniky a institucemi v regionu a s ostatními univerzitami. Univerzita rozvíjí také významnou mezinárodní spolupráci realizovanou v rámci bilaterálních smluv i programů Evropské unie.

Potud oficiální dokumenty o Univerzitě Hradec Králové (viz např. [1] či [7]). Z předchozího krátkého nástinu historie UHK plyne několik důležitých faktů:

UHK sice vyrůstá z tradic vysokoškolského vzdělávání ve Východočeském regionu, ale původní Pedagogická fakulta v Hradci Králové zcela jistě nepředstavuje podobný pevný základ pro rozvinutí inženýrského výzkumu, jaký mají tradiční vysokoškolské instituce v Praze, Brně či Ostravě. Byla založena v roce 1959 jako Pedagogický institut, poté v roce 1964 přetvořena na samostatnou Pedagogickou fakultu, z níž se v roce 1990 vyvinula Vysoká škola pedagogická v Hradci Králové. Tato působila jako jednofakultní do roku 1993, kdy byla zřízena další fakulta - Fakulta řízení a informační technologie, jako fakulta ekonomicko-manažerského zaměření se silným důrazem na informatiku a informační technologie. Postupné budování této fakulty po personální, pedagogické i výzkumné stránce vyústilo v roce 2000 do získání akreditace doktorského studijního programu Systémové inženýrství a informatika. V tomtéž roce byla Vysoká škola pedagogická přejmenována na Univerzitu Hradec Králové, rovněž Fakulta řízení a informační technologie získala svůj nový a přiléhavější název Fakulta informatiky a managementu. V roce 2008 se fakulta přestěhovala do nově vybudovaného objektu, jenž konečně poskytuje velice dobré zázemí pro další rozvoj pedagogického i vědecko-výzkumného působení fakulty v oblasti informatiky.

Od roku 2008 je Univerzita Hradec Králové zakládajícím členem sdružení firem působících v oboru informačních technologií, který nese název *HIT klastr (Hradecký IT klastr)*. Hradecká univerzita se založením IT klastru přihlásila k trendu je zintenzivňování kontaktů mezi akademickou sférou a podnikatelským světem. Klastry jsou, jak bylo už výše vymezeno, skupiny nezávislých společností, které spolupracují a zároveň si konkurují, jsou geograficky koncentrovány v jednom, nebo několika regionech, specializují se na určitou oblast a jsou provázány společnými technologiemi a dovednostmi.

Hradecký IT klastr sdružuje právnické osoby podnikající v oblasti informačních technologií a dalších navazujících služeb, vysoké a střední školy a nestátní organizace, které se informačními technologiemi zabývají. Cílem sdružení je zejména výzkum, vývoj, inovace, spolupráce s vysokými a středními školami a výzkumnými institucemi, propagace odvětví IT a poradenství, vzdělávání a rozvoj zaměstnanosti. HIT klastr sdružuje 21 společností, působících zejména v Hradci Králové a blízkém okolí. Předsedkyní klastru byla zvolena proděkanka Fakulty informatiky a managementu Univerzity Hradec Králové Petra Poullová.

Tento poněkud delší popis historie budování zázemí pro rozvoj inženýrského výzkumu v Hradci Králové chce demonstrovat, jak časově náročné bylo dojít do období, kdy lze snad

už plným právem předpokládat, že v regionu Královéhradeckém má informatický výzkum jisté možnosti a předpoklady k dalšímu rozvoji. Fakulta má v dané chvíli dvě katedry orientované na informatické obory. Personálně na nich působí 5 interních profesorů jmenovaných v informatických a příbuzných oborech, jakož i 7 docentů s habilitací v informatice či příbuzných oborech. Na výzkum v informatice se orientuje rovněž 8 odborných asistentů s titulem Ph.D. a 8 odborných asistentů o titul Ph.D. ještě usilujících. Fakulta má akreditované doktorské studium v oboru Informační a znalostní management (ve studijním programu Systémové inženýrství a informatika) a rovněž má habilitační práva a právo řízení k jmenování profesorem v oboru Systémové inženýrství a informatika. To vše poskytuje relativně dobré zázemí pro vědecko-výzkumné aktivity v informatice.

Jaké jsou tedy důvody, pro které Fakulta informatiky a managementu stále ještě nedosahuje těch výsledků v informatickém výzkumu, pro které by byla právem řazena mezi špičkové instituce v informatice působící?

Některé z důvodů lze vidět i z předchozího popisu historie:

- informatický výzkum je v Královéhradeckém regionu budován na „zelené louce“; sice se povedlo již od počátku budování fakulty získat několik osobností, které mnoho let předtím už působili v informatickém či příbuzném výzkumu, ale jednak přechodem do nového prostředí byli nuceni se do tohoto prostředí znovu začlenit a jednak postupné budování fakulty a jejich pracovišť kladlo zejména na tyto osobnosti vysoké nároky, které nedovolili již od začátku plně rozvinout výzkumné aktivity;
- nově vznikající fakulta potřebovala nejdříve rozvinout studijní obory a vyprofilovat se na trhu vzdělávání, což opětovně bylo časově náročné; vzhledem k počáteční nedůvěře akreditujících orgánů v potenciál fakulty šlo zprvu všechno docela obtížně - tato etapa v podstatě skončila v roce 2000 akreditací doktorského studijního programu informatického zaměření;
- až stabilizace pracovišť fakulty v moderním prostředí nové budovy poskytuje veliké příležitosti ke konečně ničím nerušenému rozvoji výzkumných aktivit informatického zaměření.

Další důvody však plynou ze skutečností, které budeme dokumentovat na několika příkladech. Týkají se vesměs financování vědy a výzkumu na popisované regionální vzdělávací instituci. Lze předpokládat, že tyto příklady budou ilustrovat situaci i na jiných podobných institucích v dalších regionech.

Je zcela zřejmé, že k solidnímu rozvoji výzkumu na té které vzdělávací instituci přispívá skutečnost, zda tato instituce získá financování z mimorozpočtových zdrojů, tedy z grantů, výzkumných záměrů či projektů strukturálních fondů EU anebo samozřejmě z mezinárodních vědecko-výzkumných projektů (např. rámcové programy EU).

Toto se popisované regionální univerzitě relativně dařilo a daří, pokud jde o granty z Grantové agentury ČR. Od roku 2001 bylo získáno 15 projektů GAČR, orientovaných

v nějakém smyslu na inženýrský výzkum. Pracovníci fakulty se podíleli v daném období na sedmi mezinárodních projektech, zejména rámcových programů EU. Šlo zejména o výzkum, jehož výsledky přinášely jistý aplikační potenciál, a převážně zaměřený na oblast znalostních systémů a technologií, managementu znalostí, ambientní inteligence a využití moderních technologií ve vzdělávání.

Fakulta řešila dva výzkumné záměry do roku 2004, poté se v roce 2005 nepovedlo získat žádný navazující výzkumný záměr. Kde jsou příčiny tohoto stavu?

Mnoho měsíců trvající úsilí na přípravě záměru, jenž byl podán pod názvem „*Management znalostí pro zvýšení inteligence prostředí*“ skončilo na rozhodnutí meziresortní hodnotící komise, která dle názoru autora hrubě porušila zásady objektivnosti, nepředpojatosti a vědecké etiky. K tomuto tvrzení lze uvést následující důvody:

- V hodnotícím protokolu jsou sumarizovány názory oponentů v podobě výčtu jejich hodnocení ve škále A-D. První oponent (z ČR) uváděl 5x hodnocení B a 3x hodnocení C, z čehož vyšlo z neznámých důvodů celkem hodnocení C. Druhý oponent (zahraniční) uvádí 3x hodnocení A a 5x hodnocení B, celkem hodnocení B. Třetí oponent uvádí jednu hodnocení A, 5x hodnocení B a 2x hodnocení C, celkem B/C. Tedy sumárně návrh záměru od oponentů obdržel 4x A, 15x B a 5x C, což by celkem objektivně mělo zařazovat záměr směrem k hodnocení B, přinejhorším na přelomu B a C.
- Dále je v protokolu konstatováno, že je relativně dobrá shoda mezi oponenty, přičemž komise přichází k domněnce, že 2. oponent je oproti ostatním mírnější. Takovéto posouzení hodnocení oponenta však silně zavání subjektivizmem a snahou o jakousi nadřazenost nad oponenty, kteří snad byli vybráni jako odborníci na danou problematiku a tedy jejich názory měly být respektovány.
- A konečně bylo v protokolu bez bližšího zdůvodňování a s ignorancí hodnocení od oponentů řečeno: „*Výzkumný záměr nemá špičkovou mezinárodní úroveň v žádném směru. V národním měřítku je zřejmě na dané téma první, ale šance na úspěšné vyřešení s významným dopadem je vzhledem k dosavadním výsledkům výzkumného týmu malá. Dle názoru komise oponenti č. 2 a 3 projekt nadhodnotili.*“ K tomu je těžké něco dodat, protože se ukázalo, že komise (kde notabene nebyl jediný odborník na problematiku v záměru řešenou) ke svým rozhodnutím od zeleného stolu prakticky žádné oponenty nepotřebovala.

Netransparentnost rozhodování v podstatě anonymní komise bez možnosti odvolání se proti výsledku způsobila, že výzkumný záměr fakulta nedostala a musela se s tím nějak vyrovnat. Proto později, po zahájení operačních programů ESF se pochopitelně o tyto fondy ucházela. Sice se nejedná pochopitelně přímo o podporu výzkumných aktivit, ale prostředky na rozvoj své infrastruktury, přístup ke zdrojům informací apod. každé pracoviště uvítalo. Fakulta několik projektů úspěšně získala, ale v daleko menší míře, než by bylo adekvátní úsilí, které bylo přípravě návrhů projektů věnováno. Uvedeme další příklad.

V dubnu roku 2009 byly vyhodnoceny žádosti o podporu ve velice relevantní výzvě 09 Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, oblast podpory 2.3 Lidské zdroje ve výzkumu a vývoji. Byla podána žádost pod názvem „*Systémovost, flexibilita a*

interdisciplinarita pro dlouhodobě perspektivní efektivitu výzkumu“, požadující podporu ve výši něco přes 13 mil. Kč. Tato žádost, ač získala od jejích hodnotitelů v průměru 88 bodů (jeden 83, druhý 93 bodů) a i vyjádření zpravodaje výběrové komise bylo pozitivní, byla nakonec Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR odmítnuta, přičemž důvody odmítnutí byly v přímém rozporu se stanovisky obou hodnotitelů i zpravodaje. Nabízí se otázka, k čemu vlastně jsou hodnotitelé i zpravodajové, když pak někdo rozhodne bez ohledu na získaný počet bodů i stanoviska odborných posuzovatelů? Pozoruhodné pak bylo, že v tabulce Seznam příjemců IPo 2.3 bylo celkem 64 projektů - příjemců se ziskem menšího počtu bodů než 88, přičemž na posledním místě byl projekt se ziskem pouhých 66 bodů, dle názvu s podobným zaměřením na efektivitu výzkumu a s alokovanou částkou přes 15 mil. Kč. Pochopitelně ne z UHK.

Pro objektivitu nutno uvést, že v uvedené výzvě UHK uspěla ve dvou případech, ale žádný z těchto projektů neslouží pro podporu inforatického výzkumu. Právě ten výše uvedený nepřijatý projekt byl pro podporu výzkumu v informatice zamýšlený.

5. Perspektiva aneb kdo nemá minulost, nemá mít budoucnost?

Výše uvedená případová studie nemá za cíl nějak omlouvat skutečnost, že na této škole a tedy ani v Královéhradeckém regionu nebylo zatím dosaženo výzkumných úspěchů na poli inforatického výzkumu v rozsahu, jaký by si tam působící team představoval a zasluhoval. Chceme pouze poukázat na to, že je-li regionální pracoviště více méně založeno na „zelené louce“ bez mnohaleté předchozí tradice, bez institucí typu Akademie věd, jejichž pomoc zejména v začátcích fungování příslušné vzdělávací instituce může být (a obvykle je) neocenitelná, pak je takováto instituce silně odkázaná na to, co si sama dokáže získat. Ale k tomu je nutné transparentní konkurenční prostředí, ve kterém i projekty od institucí, které v daných komisích nemají personální zastoupení, jsou hodnocené spravedlivě, na základě jasných a striktně dodržovaných pravidel.

Jinak tyto instituce, jejichž minulost v dosahování výsledků výzkumu je, řekněme, nepříliš výrazná (a jak bylo výše ukázáno, ze zcela objektivně pochopitelných důvodů), nabudou dojmu, že nemají nárok na žádnou světlejší budoucnost.

A bez korektně posuzovaného přístupu ke zdrojům finanční podpory jejich budoucnost nebude patrně žádná. Přitom minimálně fondy z ESF byly primárně určeny k odstranění disparit mezi regiony. Tak co s tím?

6. Závěr

Tento příspěvek chtěl být zaměřen na inforatický výzkum v regionech, ale patrně se od tématu poněkud odchýlil. Příčinou je to, že autor nemá zcela jasno o obsahu pojmu „inforatický výzkum v regionech“, jak bylo už výše vysvětleno. Proto ani nemohl příliš rozsáhle pojednat o přednostech a úskalích tohoto typu výzkumu. Nicméně, jistě se dá z toho

co bylo v předchozích kapitolách příspěvku řečeno usuzovat, že chceme-li v regionech budovat vzdělávací a vědecko-výzkumné instituce zaměřené mimo jiné i na informatický výzkum, je nutno k tomu vytvořit jisté podmínky. Co tedy navrhujeme?

Mezi principiální otázky dalšího rozvoje institucí zaměřených na informatický výzkum a sídlících v regionech, pokud samozřejmě je společnost takovému rozvoji nakloněna, patří:

- zvýšit transparentnost všech veřejných soutěží o fondy na podporu vědeckých, výzkumných a vzdělávacích aktivit těchto institucí, zejména rozvojem kontrolních mechanismů zamezujících nespravedlivému a až korupčně orientovanému hodnocení projektů, zejména u programů EU;
- upravit metodiku hodnocení výsledků výzkumu tak, aby se výzkumní pracovníci v oborech bez staleté tradice nemuseli stydět, jak jsou dle tohoto hodnocení vlastně ubožáci a nevykonní; odstranit excesy toho typu, kdy je článek i ve velice slabém, ale na seznamu recenzovaných časopisů se nacházejícím periodiku hodnocen stejně, jako příspěvek na špičkové konferenci s výstupem ve sborníku vydaném vydavatelstvem Springer Verlag (což stále ještě v informatice znamená solidní kvalitu);
- zvýšit procento účasti regionálních institucí vědy a výzkumu, zaměřených na informatický výzkum, v programech EU zaměřených na rozvoj vědecko-výzkumných kapacit regionu, tedy v programech *Regiony znalostí* a *Výzkumný potenciál*; zejména se zdá, že existující klastry by mohly úspěšně prorůst do mezinárodních superklastrů, např. s využitím programu *Regiony znalostí*;
- zvýšit úroveň vzájemné informovanosti informatických pracovišť o aktivitách, projektech, řešených tématech, apod., např. větším rozvinutím aktivit označovaných jako „*networking*“, tedy vytvářením podobných sítí, jakou je právě vznikající SoSiReČR.

A samozřejmě pokračovat v budování již osvědčených síťových struktur, které napomáhají větší provázanosti podniků v regionu a vzdělávacích či výzkumných institucí na informatický výzkum a jeho aplikace zaměřených. Tedy zejména klastrů a perspektivně i superklastrů. Ale to už budeme mimo regionů. Nemělo by to však vůbec vadit.

Odkazy

1. Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti Univerzity Hradec Králové na období 2011 - 2015. Návrh dokumentu, pracovní verze k 2. 6. 2010.
2. Havlíčková, L.: Regionální dimenze 7.RP - programy Regiony znalostí a Výzkumný potenciál. *ECHO 2*, 2010, str. 7-9
3. Havlíčková, L.: Krátké shrnutí účasti v programech Regiony znalostí a Výzkumný potenciál 7.RP. *ECHO 2*, 2010, str. 9-11
4. Leeder, E., Sysel, Z., Lodl, P.: *Klastr. Základní informace*. [online] 2004, IPM, Plzeň, [cit. 2010-05-28]. Dostupné z: http://www.ipm-plzen.cz/import/1077034083_import-KLASTRY_zakladni_informace.pdf

5. Pavelková, D. a kol.: *Klastry a jejich vliv na výkonnost firem*. GRADA Publishing, Praha, 2009.
6. Vědeckotechnický park UTB. *Firemní partner* [online] 2008, č. 4 [cit. 2010-05-27].
Dostupné z: <http://www.firemnipartner.cz>
7. Výroční zpráva o činnosti UHK za rok 2009. [online] 2009, UHK, Hradec Králové [cit. 2010-05-30]. Dostupné z: <http://www.uhk.cz/app/zobraz.php?inf=13376>